

«ΕΓΚΛΗΜΑ ΚΑΙ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ» Ζ' ΚΥΚΛΟΣ:
ΕΙΔΙΚΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ Ι

«Οικονομικό Έγκλημα: Εστιάζοντας στο οικογενειακό
και κοινωνικό περιβάλλον του φερόμενου ως
δράστη/'εγκεφάλου'»

Χ. Βλαστάρη-Δυοβουνιώτου, Ψυχολόγος-Κοινωνιολόγος,
ΜΑ Κλινικής Ψυχολογίας.

Ε. Ανίτση, Ψυχολόγος- Υπ. Δρ. Εγκληματολογίας Παντείου
Πανεπιστημίου

Παρεμβάσεις

Α. Αλεβίζος, Κοινωνιολόγος-Ψυχολόγος

Γ. Τσιβελέκος, Κοινωνιολόγος

Bob Kerrey's No-Confidence Game By Jonathan Stempel
Broadway Jane Fonda | The Republicans' Face Transplant
Guy & Guy: Adam Platt on Oliver Platt

NEW YORK MARCH 9, 2011
Bernie Madoff, Monster

And the people who enabled him.

BY STEVE FISHMAN

ESSEY
Growing
Up
With a
Supervillain
By JOHN
MAYHARKE

Το έγκλημα του “Λευκού Περιλαιμίου”
κατά **E. Sutherland (1939)**

«Ένα έγκλημα που διαπράττεται από ένα πρόσωπο αξιοσέβαστο και με υψηλό κοινωνικό status κατά τη διάρκεια της επαγγελματικής του απασχόλησης»

(Διαφορικός Συγχρωτισμός-
Differential Association)

Το σχήμα “Ponzi” (Ponzi Scheme)

- Charles Ponzi
- Επενδυτική απάτη η οποία στηρίζεται σε πυραμίδα επενδυτών
- Σε αυτά τα σχήματα υπάρχει ένας **κεντρικός διαχειριστής**, ο οποίος έχει τον απόλυτο έλεγχο
- Ο διαχειριστής χρησιμοποιεί τις επενδύσεις των νεοεισερχομένων πελατών για να πληρώσει τις αποδόσεις στους παλαιότερους
- Η επιχείρηση εμφανίζεται νόμιμη χωρίς να έχει ποτέ υπάρξει επένδυση/κέρδος

Η «πυραμίδα» της ζωής του B. Madoff

- ο Ο B. Madoff (1938-) στη Ν.Υ. από μια μικροαστική οικογένεια Πολωνό-Εβραίων
- ο Συγκέντρωσε το αρχικό του κεφάλαιο εργαζόμενος ως ναυαγοσώστης
- ο Ίδρυσε την επενδυτική Bernard L. Madoff Investment Securities με την σύζυγό του Ruth

Η «επιδραστικότητα» του Madoff στα **M.M.E.**

«Χρηματιστής εγνωσμένου κύρους»

«ο Μάγος της Wall Street»

«ο Μεσσίας της Wall street»

«Βασιλιάς της πυραμίδας»

«ο διαβόητος καταχραστής»

Η «επιδραστικότητα» του Berni στην οικογένειά του

- Απουσία σχέσεων ουσιαστικής εγγύτητας
Στις προσωπικές/οικογενειακές σχέσεις ασκούσε την ίδια εξουσία και δύναμη όπως στις επαγγελματικές
- Για την σύζυγο ήταν «ο ναυαγοσώστης» της
- Για τους γιους του, ένας απόμακρος πατέρας-«είδωλο»
- Η γενιά του «άνδρα-κουβαλητή» που αποσιωπεί από την οικογένεια πληροφορίες σχετικές με την εργασία του

Υποθέσεις για την **προσωπικότητα** του B. Madoff

- ο Διάχυτο μοτίβο **μεγαλομανίας**
- ο Ανάγκη για **θαυμασμό** («να είσαι ψηλά στον πύργο και να σε θαυμάζουν όλοι»)
- ο Φαντασιώσεις απεριόριστης επιτυχίας και κυριαρχίας
- ο Υπεροπτική συμπεριφορά
- ο Απουσία ενσυναίσθησης
- ο Πίστη σε μια ιδανική αγάπη

Η προσωπικότητα αναπτύσσεται και εκδηλώνεται μέσα σε ένα ευρύ φάσμα **προσωπικών** και **κοινωνικών** καταστάσεων

- ο Αυτά τα ως άνω χαρακτηριστικά, συνέθεσαν την «εικόνα» - «είδωλο» του B.Madoff με την οποία σχετίστηκε και η οικογένειά του.
- ο Η αποκάλυψη της απάτης συνιστά την αποκαθήλωση της εικόνας του και το στίγμα που αυτή επισύρει η οικογένεια δεν καταφέρνει ποτέ να διαχειριστεί.
- ο Σήμερα στις Η.Π.Α. υπάρχει ένα πρωτοποριακό πρόγραμμα (prisonist.org) εξειδικευμένο να παρέχει στήριξη σε οικογένειες δραστών οικονομικών εγκλημάτων.

Τα θύματα του οικονομικού εγκλήματος

- ο Victinless crimes
- ο Οικονομικές αντιξοότητες, σοβαρή διατάραξη των οικογενειακών σχέσεων, ψυχολογικές επιπτώσεις και προβλήματα υγείας (Sharp, et al., 2004; Button, Lewis & Tapley, 2012).
- ο Αναγνωρίζουν το ρίσκο ωστόσο δείχνουν **εμπιστοσύνη** στο ρόλο των θεσμών στην πρόληψη του οικονομικού εγκλήματος. (Spalek, 2000)

Κοινωνικές συνέπειες

- ο Η οικονομική απώλεια που προκαλείται από το έγκλημα του λευκού περιλαιμίου, όσο μεγάλη και να είναι, είναι λιγότερο σημαντική από τη βλάβη που προκαλείται στις κοινωνικές σχέσεις.
- ο Τα εγκλήματα λευκού περιλαιμίου παραβιάζουν την εμπιστοσύνη, **δημιουργούν έλλειψη εμπιστοσύνης** και προκαλούν αποδιοργάνωση (Sutherland, 1949 στο Spalek, 2000)

Ελληνική Βιβλιογραφία

Δημόπουλος, Χ. (2008), *Εισηγήσεις Εγκληματολογίας*, Αθήνα Νομική Βιβλιοθήκη.

Ζαραφονίτου, Χ. (2004), *Εμπειρική εγκληματολογία*, Αθήνα. Νομική Βιβλιοθήκη.

Κουράκης, Ν. (1998), *Τα Οικονομικά Εγκλήματα*, Αθήνα, Κομοτηνή, Εκδόσεις Α. Ν. Σάκκουλα.

Κουράκη, Ν. (2005) «Το οικονομικό έγκλημα στην Ελλάδα σήμερα» στο Ν. Κουράκης *Εγκληματολογικοί Ορίζοντες Β΄: Πραγματολογική Προσέγγιση και επί μέρους Ζητήματα*, 2η έκδοση, Αθήνα, Κομοτηνή, Εκδόσεις Α. Ν. Σάκκουλα.

Κουράκης, Ν. (2007) *Τα Οικονομικά Εγκλήματα Ι - Βασικά ζητήματα της οικονομικής εγκληματικότητας και του οικονομικού ποινικού δικαίου τόμος Α΄*, Γενικό Μέρος, 3η έκδοση, Αθήνα, Κομοτηνή, Εκδόσεις Α. Ν. Σάκκουλα.

Λάζος, Γ. (2005), *Διαφθορά και Αντιδιαφθορά*, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη.

Πιτσελά, Α. (2010) *Η εγκληματολογική προσέγγιση του οικονομικού εγκλήματος*, Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Σάκκουλα.

Σπινέλλη, Κ. (2014), Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη. *Εγκληματολογία: Σύγχρονες και παλαιότερες κατευθύνσεις*

Χάιδου, Α. (1996) *Θετικιστική Εγκληματολογία: Αιτιολογικές προσεγγίσεις του εγκληματικού φαινομένου*, Αθήνα. Νομική Βιβλιοθήκη.

Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία

Benson, M.L and Simpson, S.S. (2009) *White collar crime: An opportunity perspective*, NY. Routledge.

Braithwaite, J. (1985) «White Collar Crime» in : *Annual Review of Sociology*, Vol. 11, pp. 1-25.

Button, M., Lewis, C. & Tapley, J. Secur J (2014) “Not a victimless crime: The impact of fraud on individual victims and their families” *Security Journal*, Vol. 27:1, pp 36–54.

Clinard, M. B. and Yeager, P. C. (2011) *Corporate Crime, USA*, Transaction Publishers.

Clinard, M. B. (1979) *Illegal corporate behavior*, Washington, DC, US Department justice.

Coleman, J. W. (1987) *Toward an Integrated Theory of White-Collar Crime*, American Journal of Sociology, Vol. 93: 2, pp. 406-439.

Coleman, J. W. (1987) “The theory of white-collar crime: From Sutherland to the 1990s” in : *White Collar Crime Reconsidered*, edited by K. Schlegel and D. Weisburd. Boston. Northeastern Univ. Press.

Cressey, D. R. (1953) *Other people's money; a study of the social psychology of embezzlement*, New York, NY. Free Press.

Croall, H. (1989) “Who is the White-Collar Criminal?” in: *British Journal of Criminology*, Vol.29, pp. 157–74.

Cyrulnik, B. (2003), *Le murmure des fantômes*, éditions Odile Jacob.

Friedrichs, D. O. (2009) *Trusted Criminals: White Collar Crime In Contemporary Society*, USA. Wadsworth.

Ξενη Βιβλιογραφία

- Goffman, E. (1963), *Stigma, Notes on the management of Spoiled Identity*, Prentice-Hall Inc
- Goleman, D. (1995), *Emotional Intelligence*, Bantam Books.
- Gottfredson, M. R. and Hirschi, T. (1990), *A General Theory of Crime*, Stanford, Stanford University Press.
- Hirschi, T. and Gottfredson, M. R. (1987) “Causes of White-Collar Crime”, *Criminology*, Vol. 25, pp. 949–74.
- Paternoster, R. and Simpson, S. (1993) “A Rational Choice Theory of Corporate Crime”, in *Routine Activity and Rational Choice*, edited by R. V. Clarke and M. Felson. New Brunswick, NJ Transaction, pp. 37–58
- Sharp, T., Shreve-Neiger, A., Fremouw, W., Kane, and Hutton, S. (2004) "Exploring the Psychological and Somatic Impact of Identity Theft" *Journal of Forensic Sciences*. Vol. 49, no. 1, pp. 1-6.
- Shover, N. and Hochstetler, A. (2006), *Choosing White-Collar Crime*, New York, Cambridge University Press.
- Spalek, B. (2000) “White-Collar Crime Victims and the Issue of Trust” *The British Criminology Conference: Selected Proceedings*. Vol. 4. Papers from the British Society of Criminology Conference, Leicester.

Ξενη Βιβλιογραφία

Sutherland, E. (1939), “The White Collar Criminal”, speech to the American Sociological Association in 27 December 1939.

Sutherland, E. (1949) *White-Collar Crime*. New York: Holt, Rinehart & Winston.

Πηγές από το διαδίκτυο

Progressiveprisonproject

<https://progressiveprisonproject.blogspot.com/2013/05/helping-hedge-funders-cope-with-prison.html>

White Collar/Economy Exiled Support <https://prisonist.org/>